

1 oktober 2020
Auteur: Petra Klapwijk

Onderzoek: Houden we ons aan de nieuwe coronaregels?

Samenvatting

Minder mensen willen meewerken aan coronamaatregelen

Gaan we ons strikt aan de nieuwe coronaregels houden nu de tweede golf een feit is? Ruim driekwart (79 procent) is dat wel van plan. Maar één op de zes ziet dat niet zo zitten. Vooral FVD-kiezers zien er de noodzaak niet van in.

Het kabinet kondigde maandagavond in een persconferentie een flink pakket met strengere maatregelen aan. EenVandaag vroeg aan ruim 26.000 mensen of zij van plan zijn zich hieraan te houden. De grootste groep (79 procent) zegt dit heel streng (32 procent) of redelijk streng (47 procent) te doen. Zij willen zich nu weer extra inspannen om verdere verspreiding van het virus te voorkomen. Het cijfer ligt lager dan tijdens de lockdown in april, toen zei 92 procent zich aan de regels te houden.

Een op de zes gaat regels niet streng volgen

Het aantal mensen dat aangeeft de regels maar beperkt of niet op te volgen, is gestegen. In april was dat 8 procent. Nu zegt opgeteld 17 procent zich niet zo streng (9 procent) of bijna niet (8 procent) aan de regels te gaan houden. Veel mensen hebben er moeite mee om voor de tweede keer hun leven te laten beperken door een virus waarvan we niet weten hoe lang het nog onder ons is.

Wie zijn deze mensen? Het zijn ondernemers, ouders en jongeren die om verschillende redenen worstelen met de regels. Zij hebben de afgelopen maanden de negatieve gevolgen in hun persoonlijke of zakelijke leven ervaren. Maar vooral kiezers van Forum voor Democratie springen eruit.

Vooral kiezers van FvD zijn het zat

'Ik laat mijn normale leven niet meer afpakken'

Van de mensen die nu FVD zouden stemmen, zegt een meerderheid van 62 procent zich niet zo strikt of helemaal niet aan de regels te houden. Zij zijn boos op het kabinet omdat hun normale leven wordt afgepakt voor een probleem dat in hun ogen niet zo groot is. Ook kiezers van de PVV en niet-stemmers staan kritischer tegenover de regels. Bij beide groepen zegt een derde de regels maar beperkt na te leven.

"Het heeft geen zin om allerlei dingen te laten, je vrijheid in te laten perken voor een relatief mild virus. Er zullen er nog wel veel meer komen. Prima om de ouderen en kwetsbaren te beschermen, maar ik blijf gewoon mijn ding doen", schrijft een FVD-kiezer. Een ander zegt: "Ik ga me zeker niet strenger aan de regels houden omdat ik niet geloof in een tweede golf. Net als dat ik ook niet geloof in de maatregelen en de eerste golf. Er is geen bewijs voor."

Economisch belang en sociaal isolement

Ook ondernemers met en zonder personeel houden zich minder dan gemiddeld aan de coronaregels: 31 procent zegt dit maar beperkt te doen. Ze vinden het soms belangrijker om wat te verdienen in deze moeilijke tijd dan zich volledig aan de regels te houden. Dat geldt bijvoorbeeld voor sommige ondernemers in de horeca, contactberoepen en entertainment-sector. Het kabinet heeft volgens hen te weinig oog voor hun economisch belang.

Een andere groep die het relatief moeilijk vindt, zijn jonge mensen tussen de 16 en 35 jaar. Voor hen zijn sociale contacten en uitgaan relatief belangrijk. Een jongere zegt daarover: "Ik houd het mentaal niet vol om mezelf weer thuis op de sluiten. Ik neem liever het risico om corona te krijgen dan dat ik in een depressie beland." Zeker als ze alleen zijn, ligt eenzaamheid op de loer. Daarom zegt een kwart (26 procent) zich niet zo streng aan de voorschriften te houden.

Samenvatting

Sociale contacten belangrijker dan coronaregels

Verkouden kids dilemma voor ouders

Ouders van schoolgaande kinderen zijn niet massaal tegen de regels. Maar ze lopen wel tegen dilemma's aan, waardoor een kwart (28 procent) aangeeft zich soms wat minder aan de regels te houden. Ze gunnen hun kinderen graag omgang met vriendjes, maar dat is boven de 13 nu nog maar beperkt mogelijk buiten school.

Veel ouders hebben tijdens de lockdown gezien hoe zwaar het mentaal voor hun kinderen was om weinig sociaal contact te hebben. Ook komen ze, nu hun kinderen steeds vaker verkouden worden, voor een lastige keuze te staan: wanneer zijn ze te ziek of besmettelijk om naar school te gaan en wanneer kan dat nog wel?

Blijven knuffelen

De groep deelnemers die moeite heeft om de regels op te volgen heeft vooral problemen met maatregelen die hun sociale contacten beperken. Thuis maximaal 3 bezoekers ontvangen zien ze niet zitten (71 procent). Nog geen kwart (23 procent) zegt zich hieraan te houden. En driekwart (76 procent) is van plan buitenshuis gewoon met meer dan vier mensen af te spreken. Daarbij willen ze ook graag een zoen en een omhelzing blijven geven (60 procent).

Een deelnemster schrijft hierover: "Ik mijd al te nauw contact met mijn moeder, (bijna 90). Hoewel zij aangeeft liever corona te krijgen dan haar sociale contacten te moeten missen. Zoals ze zelf zegt: 'ik moet toch ergens een keer aan dood gaan'. Dat zou ook mijn insteek zijn in dezelfde situatie." Een ander zegt: "De mensen die dicht bij mij staan die knuffel ik, ik maak geen winkelwagens schoon, en was niet mijn handen kapot. Ik bouw graag weerstand op."

Vragenlijst en uitslagen

Maatschappij verantwoordelijk

Het aantal coronabesmettingen in Nederland loopt weer hard op. RIVM-directeur Jaap van Dissel spreekt over een 'tweede golf'. Het kabinet kondigde maandag op een persconferentie nieuwe maatregelen aan om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Deze zijn zeker 3 weken van kracht. Hoe kijk jij aan tegen deze maatregelen? En in hoeverre houd je je zelf aan de regels?

Wie is volgens jou vooral verantwoordelijk voor het oplopende aantal besmettingen in Nederland nu?

Voor de maatschappij 74%

Voor de overheid 18%

Weet niet / geen mening 8%

Ga jij je na de laatste persconferentie streng aan de regels houden of niet: wat is van toepassing?

Ik ga me heel streng aan de regels houden 32%

Ik ga me redelijk streng aan de regels houden 47%

Ik ga me niet zo streng aan de regels houden 9%

Ik ga me (bijna) niet aan de regels houden 8%

Weet niet / geen mening 4%

Coronaregels

Aan welke regels houd jij je wel en niet?

We zijn nu benieuwd hoe jij je gedraagt in deze coronatijd: wat doe jij wel en wat niet?

De uitslagen zijn van alle deelnemers.

Cursief staat de uitslag van de groep die zegt zich niet zo streng of bijna niet aan de regels houden.

Ik was vaker goed mijn handen

Ja 79%

Nee/ nvt 20%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 42% ja, 57% nee/ nvt.

Ik geef mensen geen hand

Ja 90%

Nee/ nvt 9%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 55% ja, 44% nee/ nvt.

Ik raak mensen buiten mijn huishouden fysiek niet aan (zoenen, omhelzen etc.)

Ja 81%

Nee/ nvt 18%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 38% ja, 60% nee/ nvt.

Ik ontvang thuis maximaal 3 personen tegelijk buiten mijn eigen huishouden

Ja 69%

Nee/ nvt 27%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 23% ja, 71% nee/ nvt.

Ik spreek buitenshuis met maximaal 4 personen buiten mijn eigen huishouden af

Ja 61%

Nee/ nvt 34%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 18% ja, 76% nee/ nvt

Afstand houden

Supermarkt blijft lastig

Ik kom niet op bijeenkomsten buitenshuis waar meer dan 40 mensen zijn

Ja 75%

Nee/ nvt 21%

Mensen die zich niet zo aan de regels houden: 41% ja, 53% nee/ nvt

Iedereen wordt opgeroepen om 1,5 meter afstand van elkaar te houden. Houd jij minstens 1,5 meter afstand tot andere mensen?

Ja (bijna) altijd 50%

Meestal wel en soms niet 39%

Meestal niet en soms wel 6%

Nee (bijna nooit) 5%

Weet niet / geen mening -

Afstand houden vinden we het moeilijkst:

In de supermarkt 61%

In winkels 33%

Thuis met bezoek 29%

Met vrienden 26%

Op het werk 26%

Op straat 23%

Cafe, restaurant 18%

Thuiswerken

Deze vraag is gesteld aan deelnemers die (gedeeltelijk) kunnen thuiswerken.

Wanneer werk je thuis en wanneer ga je naar je werk, wat is de afgelopen maand het meest van toepassing:

Ik ga helemaal niet naar mijn werk en werk altijd thuis 28%

Ik ga alleen naar mijn werk als het noodzakelijk is, verder werk ik thuis 33%

Ik ga ook wel eens naar mijn werk als dat niet noodzakelijk is, verder werk ik thuis 16%

Ik ga (bijna) altijd naar mijn werk 21%

Weet niet / geen mening 2%

Impact en zorgen

Driekwart heeft zorgen over coronavirus

In hoeverre hebben de op maandag aangekondigde maatregelen invloed op jouw dagelijks leven?

- Heel sterk 8%
- Redelijk sterk 26%
- Niet zo sterk 42%
- (Bijna) niet 21%
- Weet niet / geen mening 3%

In hoeverre maak je je zorgen over de uitbraak van het coronavirus in Nederland?

- Veel zorgen 27%
- Redelijk veel zorgen 49%
- Niet zo veel zorgen 16%
- Helemaal geen zorgen 8%
- Weet niet / geen mening -%

Ben jij bang om zelf ziek te worden van het coronavirus of niet? Wat is op jou van toepassing:

- Heel bang 10%
- Behoorlijk bang 16%
- Een beetje bang 33%
- Niet zo bang 26%
- Helemaal niet bang 14%
- Weet niet / geen mening 1%

Basis- en middelbare scholen

Docenten hebben meer zorgen dan ouders

De volgende vragen zijn gesteld aan ouders met schoolgaande kinderen en leraren.

Ouders met kinderen op een basisschool: N=1019

Ouders met kinderen op een middelbare school: N=1224

Leraren op een basisschool: N=345

Leraren op een middelbare school: N=438

Vind je het een goede of een slechte zaak dat een kind met verkoudheidsklachten naar de basisschool mag?

	Ouders van kinderen op de basisschool	Leraren basisschool
Goede zaak	74%	39%
Slechte zaak	18%	53%
Weet niet / geen mening	8%	9%

Basis- en middelbare scholen

Verdeeldheid over afstand op scholen

Vind je het een goede of een slechte zaak dat kinderen op de middelbare school onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden?

	Ouders van kinderen op de middelbare school	Leraren middelbare school
Goede zaak	53%	39%
Slechte zaak	36%	52%
Weet niet / geen mening	11%	10%

Sinds de zomervakantie zijn zowel de basisscholen als de middelbare scholen weer geopend voor lessen. Vind jij dat de scholen in de huidige corona situatie open kunnen blijven of vind je dat ze weer moeten sluiten?

	Ouders van kinderen op de basisschool	Leraren basisschool	Ouders van kinderen op de middelbare school	Leraren middelbare school
Open	85%	68%	79%	70%
Sluiten	14%	28%	16%	23%
Weet niet	2%	3%	4%	7%

Klachten en school

Basisschoolkinderen met lichte klachten gaan naar school

Wat doe je als je kind op de basisschool / middelbare school milde verkoudheidsklachten heeft: laat je het dan wel of niet naar school gaan? Met milde klachten bedoelen we loopneus, neusverkoudheid, niezen en keelpijn.

	Ouders van kinderen op de basisschool	Ouders van kinderen op de middelbare school
Wel naar school	74%	49%
Niet naar school	21%	44%
Weet niet / geen mening	5%	7%

Wat doe je als je kind op de basisschool / middelbare school zwaardere klachten heeft: laat je het dan wel of niet naar school gaan? Met zwaardere klachten bedoelen we koorts, benauwdheid of (vaak) hoesten.

	Ouders van kinderen op de basisschool	Ouders van kinderen op de middelbare school
Wel naar school	5%	8%
Niet naar school	92%	90%
Weet niet / geen mening	3%	3%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 28 tot 30 september 2020, deden 26.436 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker petra.klapwijk@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 70.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

